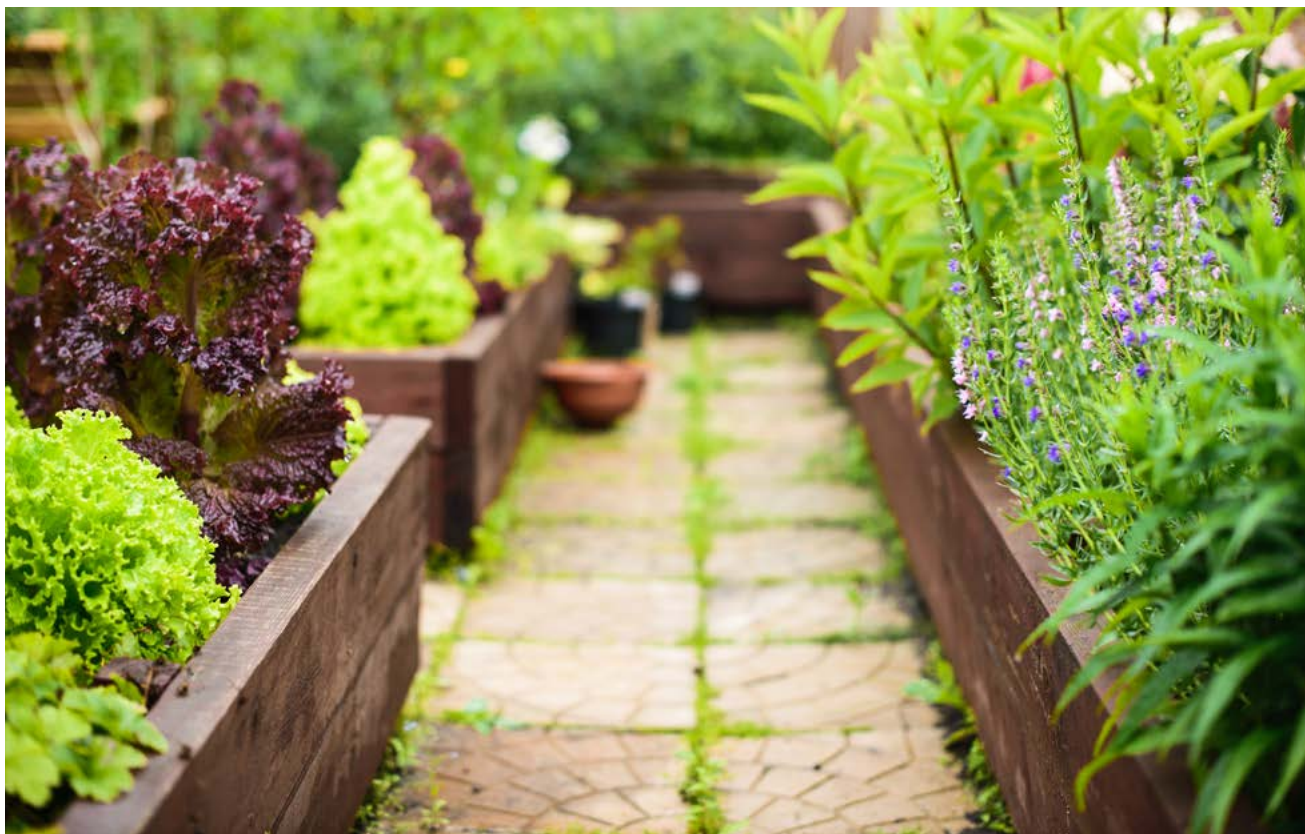

Kesti:

SATOLAATIKKO – Kurssiaineisto opiskelijalle

SISÄLLYS

KASVATA ITSE HYÖTYKASVEJA

Satolaatikko	4
Satoruukku.....	6
Multa	8
Kylvä siemeniä.....	9
Istuta taimia.....	10
Kasvien hoito.....	13
Sadonkorjuu	13

TEHTÄVÄT	14
----------------	----

ITSEARVIOINTI.....	18
--------------------	----

Liite

KASVEJA SATOLAATIKKOON JA -RUUKKUUN

KASVATA ITSE HYÖTYKASVEJA

- Hyötykasvit tuottavat satoa eli ruokaa.
- Viljely on helppoa.
- Itse kasvatettu ruoka maistuu hyvältä.
- Opit mistä ja miten ruoka tulee.
- Puutarhanhoito tekee onnelliseksi ja virkeäksi!
- Hyötykasvit ovat kauniita.

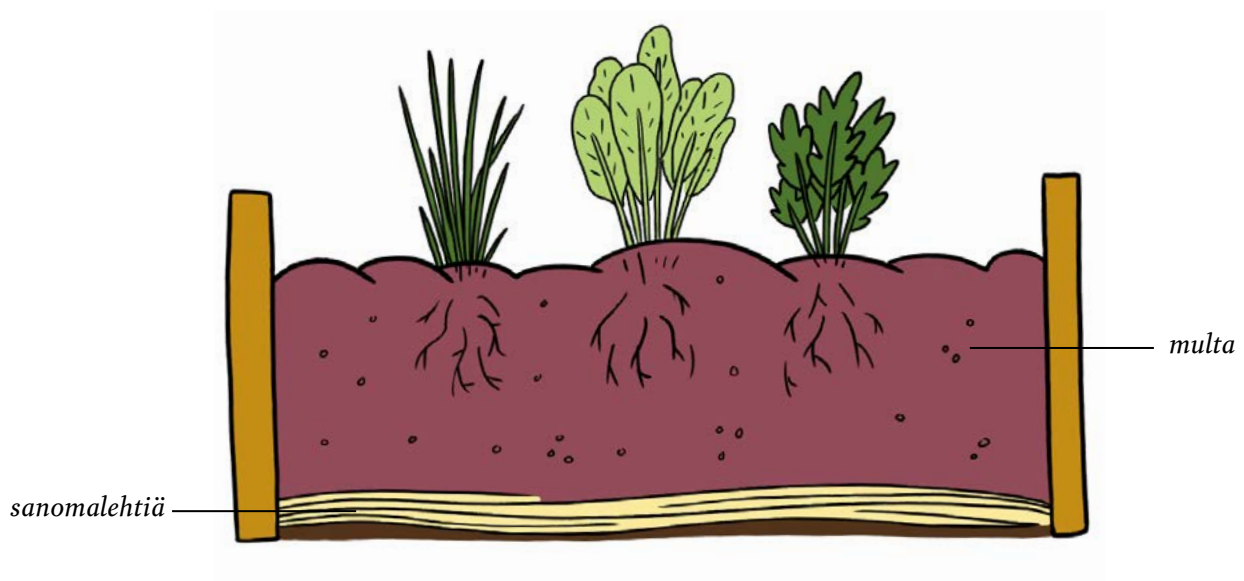
Hyötykasveja voi kasvattaa

- pihalla
- parvekkeella
- viljelypalstalla
- sisällä ikkunalaudalla
- laatikossa tai ruukussa
- melkein missä tahansa astiassa!

Hyvä kasvupaikka on lämmin ja aurinkoinen vähintään 6 tuntia päivässä

Laatikossa voi kasvattaa kymmeniä erilaisia kasvilajeja.

Ohjeissa on 15 helppoa kasvilajia. Aloita niistä.

Satolaatikko

Voit rakentaa satolaatikon itse laudasta tai ostaa valmiina. Puutarhamyymälät myyvät satolaatikoita.

Lautaa voit ostaa esimerkiksi rautakaupasta.

Myös käytettyä hyväkuntoista käsittelemätöntä lautta voi käyttää.

Lavakaulus on laudoista rakennettu kehys, jonka kulmat on vahvistettu metallilla.

Lavakauluksista voi koota satolaatikon.

Lavakauluksia voi pinota myös päällekkäin.

Satolaatikon koko

80 x 60 x 20 cm tai

80 x 120 x 20 cm

Satolaatikon syvyys

20 cm – yrtit, salaattit, herneet, pavut, sipulit, pinaatit ja muut pienet vihannekset

40 cm – kesäkurpitsa, peruna, maissi ja juurekset

Hinta

- Kun rakennat itse, laatikko on halvempi kuin ostettu.
- Siemenet ovat halvempia kuin taimet.

Satolaatikon hinta (esimerkki)

Lavakaulus 80x120x20cm	
käsittelemätön puu	15,00
Istutusmulta 200 litraa	30,00
Siemenet, 4 pussia	10,00
Taimet, 6 kpl	20,00

Yhteensä noin 75,00 euroa

Satolaatikon perustaminen

Satolaatikon paikka

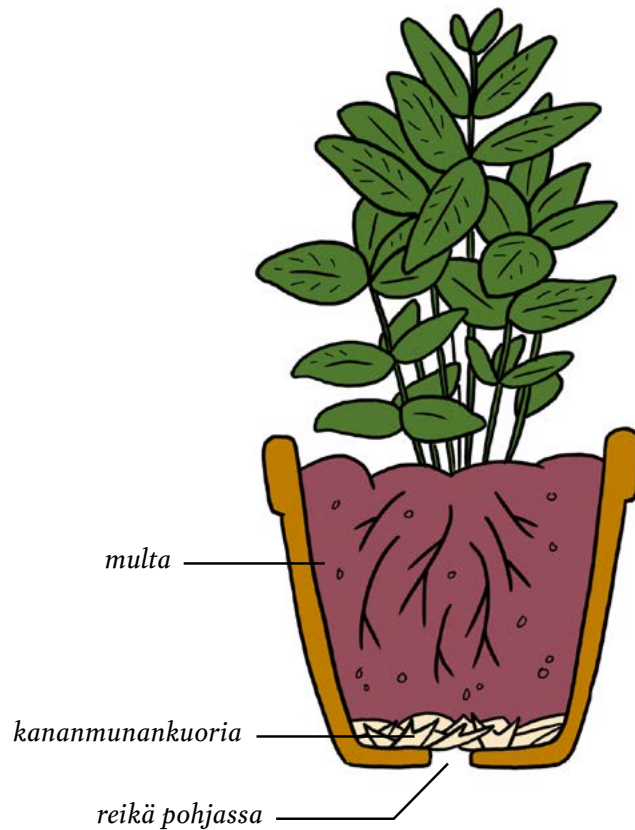
- aurinkoinen, lämmin ja tuulilta suojattu
- ei puiden alle
- ei alueelle, jossa kasvaa rikkaruohoja. Rikkaruohoja ovat

esimerkiksi voikukka, juolavehna, vuohenputki ja nokkonen.

- Taloyhtiön piha-alueella kysy ensin lupa isännöitsijältä.

Tee näin

- Poista nurmikko ja muut kasvit laatikon alta. Jos et halua poistaa nurmikkoa, leikkaa se lyhyeksi.
- Kokoa laatikko. Varmista, että se on tukeva.
- Laita pohjalle 3 cm kerros avattuja sanomalehtiä lomittain. Älä käytä aikakauslehtiä.
- Täytä laatikko puhtaalla mullalla.
- Kylvä siemenet ja istuta taimet.

Satoruukku

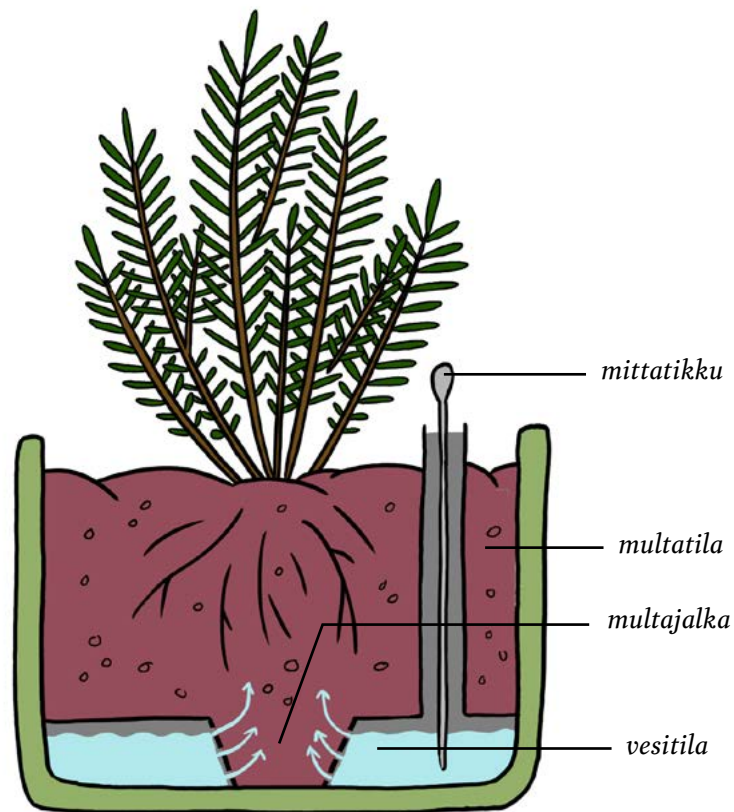
Hyötykasveja voi kasvattaa myös ruukuissa ja muissa astioissa

- muoviruukku
- saviruukku
- keraaminen ruukku
- parvekelaatikko
- kori, säkki, kassi
- altakasteluruukku

Älä käytä metallia tai lasia.
Metalli ja lasi tulevat kuumaksi auringossa.
Metallista voi siirtyä haitallisia aineita multa.

- Ota tarpeeksi iso ruukku (1,5 litraa tai isompi).
- Laita ruukkuun saviruukun palasia, kananmunan kuoria tai lecasoraa 3-5 cm kerros.
- Täytä laatikko puhtaalla mullalla.
- Kylvä siemenet ja istuta taimet.

Ruukun pohjalla tai sivussa pitää olla yksi tai useampi reikä.
Näin liika kasteluvesi valuu pois.

Altakasteluruukku

- ruukussa multatila ja vesitila
- ei tehdä reikiä
- ei laiteta ruukun palasia pohjalle
- Pidä altakasteluruukku parvekkeella tai katoksen alla, niin se ei täyty vedellä, kun sataa.

Multa

Satolaatikkoon ja ruukkuun multaa mahtuu vähän.

On tärkeää käyttää hyvää, puhdasta multaa.

Hyvä multa

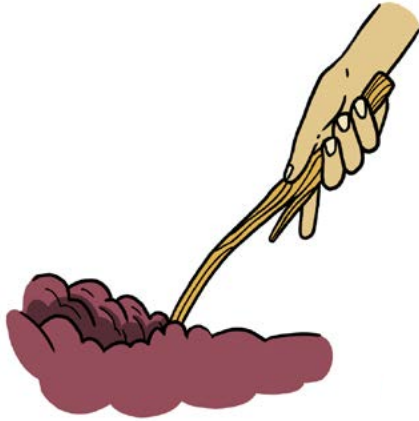
- ei kasvitauteja, kasvituholaisia ja rikkakasvien siemeniä
- säilyy ilmapuna
- pidättää ja luovuttaa vettä hyvin
- sisältää sopivasti ravinteita

Käytä kaupan säckimultaa

- Lue tuotteen nimi ja pakkaus-seloste. Ne opastavat valitsemaan oikean mullan.

Mullan määrä

- Satolaatikon koko
80 x 120 x 20 cm: tarvitset noin 200 litraa multaa.
- Satolaatikon koko
80 x 60 x 20 cm: tarvitset noin 100 litraa multaa.

Tee multa vako kepillä.

Kastele vako. Vesi imeytyy multa.

Kylvä siemenet.

*Peitä siemenet mullalla.
Mullan paksuus on 1-2 cm.*

Painele kevyesti kädellä.

Laita nimikyltit paikoilleen.

Pidä multa kosteana koko itämisen ajan.

Kylvä siemeniä

Lue kasvin kylvöohje siemenpussista

- Kylvä toukokuussa: lehtisalaatti, retiisi, baby-porkkana, maustekirveli,
- Kylvä kesäkuun alussa: herne ja pensaspapu

Harvenna

- Ota osa taimista pois, kun niissä on 2-3 lehteä.
- Näin kasveilla on riittävästi tilaa.
- Tarkista sopiva välimatka siemenpussin ohjeesta.

Istuta taimia

Osa kasveista istutetaan taimista, että sato ehtii valmistua kesän aikana.

Eri kasveilla on erilainen istutus-aika. Myös sää vaikuttaa istutus-aikaan.

- Istuta toukokuussa: lehtikaali, silopersilja
- Istuta kesäkuun alussa: basilika, sitruunamelissa, salvia, timjami

Osta taimet valmiina puutarhamyymälästä tai torilta.

- Taimet voi kasvattaa myös itse kotona valoisassa paikassa.
- Ruokakaupan ruukkusalaatteja ja ruukkuyrttejä voi myös istuttaa satolaatikkoon ja -ruukkuun.

Istuta satolaatikkoon

Kastele taimet

- Katso ohjeesta kasville sopiva istutusväli
- Tee istutuskuopat
- Täytä kuopat vedellä ja anna veden imeytyä.
- Istuta taimi. Peitä juuripaakku niin, että juuripaakun päälle tulee multaa 2 cm.
- Tarkista myöhemmin, että juuripaakku pysyy piilossa.

Salvia

Timjami

Maustemeirami

*Sametti- eli
meksikonrakuuna*

Kynteli

Istuta kolmen yrtin ruukku

Valitse ja istuta kuvien yrteistä kolme samaan ruukkuun.

Samaan ruukkuun sopivat myös

- persilja, ruohosipuli ja maustemeirami
- sitruunamelissa, ranskalainen rakuuna ja mäkimeirami
- rosmariini, kesäkynteli ja maustemeirami
- 3 erilaista basilikaa

Tarvitset

- Ruukku
koko: halkaisija 25 - 30 cm, syvyys 20 cm
- Lecasoraa
ruukun pohjalle 3-5 cm kerros
- Multaa
yrttimultaa tai istutusmultaa

Hoida näin

- Sijoita ruukku lämpimään paikkaan parvekkeelle tai patiolle.
- Kastele säännöllisesti.
- Korjaa satoa.

Kasvien hoito

- Suojaa kasvuharsolla.
 - Harson alla on lämmin ja kostea
 - Kasvit kasvavat nopeasti.
 - Harso suojaa kasveja eläimiltä.
- Kastele.
- Poista rikkaruohot taimien välistä.
- Haraa rivi- ja taimivälit pienellä haralla.
- Tue herneet ja muut tukea vaativat kasvilajit
- Lannoita tarvittaessa
- Pese tuhohyönteiset pois kasvista pyyhkimällä tai vesisuihkulla.

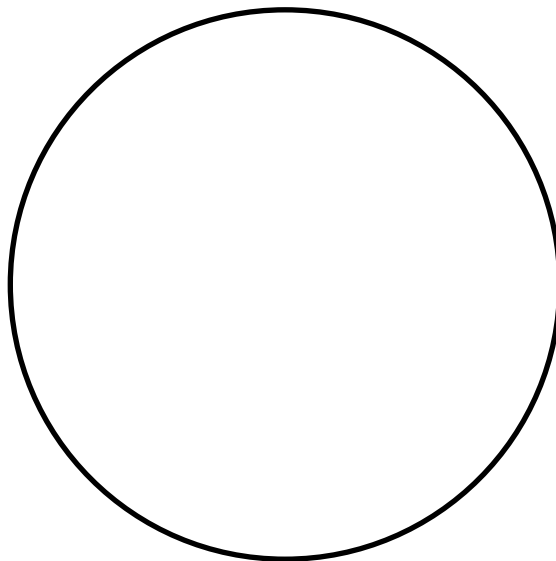
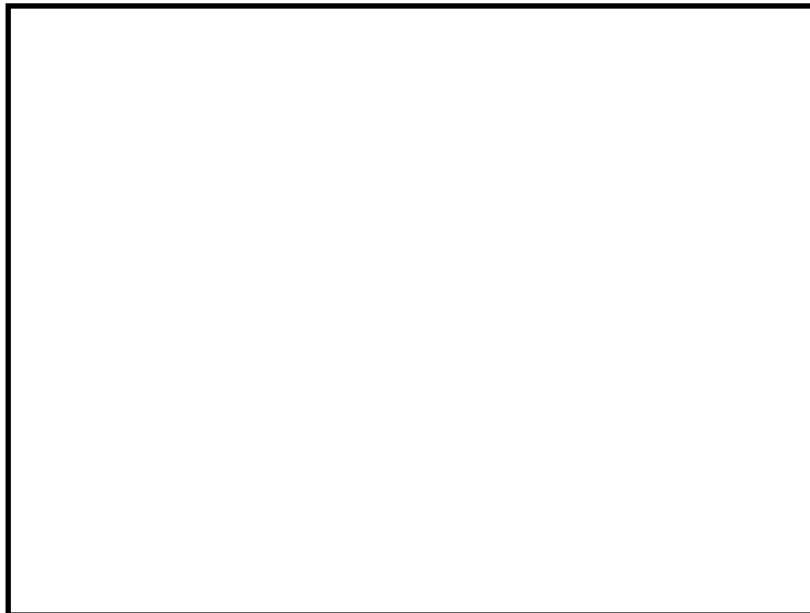
Sadonkorjuu

- Korjaa satoa pitkin kesää.
- Maistele rohkeasti.
- Katso ohjeista eri kasvien sadonkorjuu
- Säilö satoa pakastamalla ja kuivaamalla.

TEHTÄVÄT

Perusta oma satolaatikko tai satoruukku.

Suunnittele viljelmä tähän paperille. Piirrä kasvit ja kirjoita nimet.
Tutustu kasvikohtaisiin ohjeisiin ennen suunnittelua.
Voit käyttää myös isompaa paperia.

Kerro

Missä viljelet (satolaatikossa, ruukussa, muussa...)?

Mihin sijoitat viljelmän (pihalle, parvekkeelle)?

Mitä multaa käytät?

Mitä kasveja kylvät, mitä istutat?

Ota valokuvia satolaatikosta.

Ota valokuvia usein. Ota kuvat mukaan kurssille.

Paljonko maksoi?

Merkitse tähän taulukkoon kustannukset

<i>Meno</i> (esim. viljelylaatikko, ruukku, multa, siemenet, taimet, lannoitteet, kastelukannu ym.)	<i>euroa</i>
	<i>yhteensä</i>

Miten hoidit kasveja?

Paljonko sait satoa?

Merkitse tähän taulukkoon minkä verran sait satoa kasveista

<i>Kasvi</i>	<i>Sadon määrä (esim. kpl, oksa, g)</i>

Kannattiko viljely taloudellisesti?

ITSEARVIOINTI

Miten olet oppinut kurssin asiat?

<i>Aihe</i>	<i>Kiitettävä/ asiantuntija</i>	<i>Hyvä/taitava tekijä</i>	<i>Tyydyttävä/ aloittelija</i>
Osaan kylvää siemeniä.			
Osaan istuttaa taimia.			
Osaan etsiä tietoja siemenpusseista.			
Osaan valita oikean mullan.			
Osaan perustaa viljelylaatikon.			
Osaan kasvattaa yrttejä ruukussa.			
Osaan hoitaa kasveja.			
Osaan korjata satoa.			
Osaan käyttää satoa.			
Osaan etsiä lisätietoa kasvien viljelystä.			
Tunnen hyvin kasvilajeja.			

Sanallinen itsearviointi:

Mitä olen oppinut tällä kurssilla?

Mikä on ollut helppoa?

Mikä on ollut vaikeaa?